

Omgevingsdienst
West-Holland

Eindverslag Verbijzonderde Interne Controle

8 februari 2024
Status *(definitief, v 1.0)*

COLOFON

Datum 8 februari 2024

Kenmerk

Opgesteld door Gina Hoek / Issam Nali

Vastgesteld door Edwin van Os

Versie Definitief V 1.0

Omgevingsdienst West-Holland

Vondellaan 55
2332 AA Leiden

T 071-408 3100

W www.odwh.nl

INHOUDSOPGAVE

Managementsamenvatting	4
1 Inleiding	5
1.1 Verbijzonderde interne controle	6
2 Inkoop en aanbesteden	7
2.1 Inleiding	7
2.2 Controle	7
2.2.1 Toegepaste selectiemethodiek	7
2.2.2 Bevindingen	7
2.3 Aanbevelingen	9
3 Salarisproces/personeel	10
3.1 Inleiding	10
3.2 Controle	10
3.2.1 Toegepaste selectiemethodiek	10
3.2.2 Bevindingen	10
3.3 Aanbevelingen	11
4 Mutaties financiële administratie	12
4.1 Inleiding	12
4.2 Controle	12
4.2.1 Toegepaste controle systematiek	12
4.2.2 Bevindingen	12
4.3 Aanbevelingen	14
5 Gemeentelijke bijdragen	15
5.1 Inleiding	15
5.2 Controle	15
5.2.1 Toegepaste selectiemethodiek	15
5.2.2 Bevindingen	15
5.3 Aanbevelingen	15
6 Begrotings- en kredietwijzigingen	16
6.1 Inleiding	16
6.2 Controle	16
6.2.1 Controle systematiek	16
6.2.2 Bevindingen	16
6.3 Aanbevelingen	17
7 Planning en Control	18
7.1 "In Control"	18
7.2 Verbijzonderde interne controle	19
8 Opvolging managementletter en accountant	21

MANAGEMENTSAMENVATTING

Voor u ligt het eindverslag van de Verbijzonderde Interne Controle 2023 (lees interne controle). Het was een bewogen jaar voor de Omgevingsdienst West-Holland met als hoogtepunt de voorbereiding voor de inwerkingtreden van de Omgevingswet per 1 januari 2024. Al met al is het een jaar waarin veel werk is verzet, maar waar nog wel aandachtspunten/aanbevelingen zijn. De interne controle is niet het enige punt van aandacht binnen de dienst. Al met al was het een jaar met veel dynamiek.

Uit de interne controle kunnen we de volgende algemene conclusie trekken:

Algemene conclusie:

Uit de interne controle zijn onrechtmatigheden gebleken. Echter, deze vallen binnen de afgesproken controletoleranties. Er zijn door de organisatie maatregelen getroffen om dit in de toekomst te voorkomen. Er zijn echter wel mogelijkheden voor verbeteringen in de interne beheersing en de daarbij behorende processen.

De primaire processen bij de dienst bieden voldoende waarborgen voor de rechtmatige totstandkoming van financiële beheershandelingen.

Uit de interne controle is gebleken dat de processen en controle op sommige onderdelen nog scherper kunnen worden gemaakt. Dit is niet alleen een kwestie van processen en systemen maar ook van cultuur. Het "In Control" zijn staat en valt met het gedrag van mensen. Daarom is het advies om ook in te zetten op awareness over bevoegdheden en verantwoordelijkheden binnen de organisatie.

Samengevat komen de volgende adviezen uit de interne controle:

- Zorg voor awareness in alle geledingen binnen de dienst over wat "In Control" zijn is en wat er van hen verwacht wordt;
- Zorg voor verwerking van de aanbevelingen uit dit controleplan in de processen.

1 INLEIDING

Het jaar 2023 staat voor de Omgevingsdienst West-Holland (hierna de dienst) als het jaar van de verandering. Veranderingen in de wetgeving, de organogram en verandering in structuren en verantwoordelijkheden. Een bewogen jaar waar kritisch is gekeken naar de eigen organisatie.

Los van de organisatiewijziging is er ook sprake van een wijziging in vigerende regelgeving. In 2023 is het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV) gewijzigd. De accountant is niet langer verantwoordelijk voor rechtmatigheidscontroles; dit is nu de taak van het dagelijks bestuur. Deze rechtmatigheidsverantwoording vloeit voort uit aanbevelingen van de commissie-Depla, die in opdracht van het VNG-bestuur advies uitbracht over vernieuwingen en aanpassingen van het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV).

De wetswijziging betekent een verschuiving van accountantstaken naar de dienst. We willen de 'verbijzonderde interne controle' stapsgewijs naar een hoger niveau brengen, met focus op hogere eisen.

Verandering in rolverdeling tussen algemeen bestuur en dagelijks bestuur

De rechtmatigheidsverantwoording vanaf 2023 beïnvloedt de rolverdeling tussen algemeen bestuur en dagelijks bestuur. Het controleprotocol 2023 stelt verantwoordingsgrenzen en rapportagetoleranties vast. Het algemeen bestuur heeft de grenzen tussen 0% en 3% vastgesteld, wat gevolgen heeft voor interne controles en werkprocessen.

Goedkeuringstolerantie (Strekking van de controleverklaring)	Goedkeurend	Beperving	Oordeelonthouding	Afkeurend
Fouten in de jaarrekening (% van de lasten)	≤ 1% (€ 225.955)	> 1% < 3%	-	≥ 3%
Onzekerheden in de controle (% van de lasten)	≤ 3% (€ 677.865)	> 3% < 10%	≥ 10%	-

Rechtmatigheidsverklaring in jaarrekening vanaf 2023

Vanaf 2023 is de rechtmatigheidsverklaring onderdeel van de jaarrekening, zoals voorgeschreven door de wetgever. Dit gaat verder dan een technische formaliteit; doelstelling is het integreren in het bredere verhaal naar het algemeen bestuur.

Belang van interne controle

Een goed opgezette interne controle is cruciaal voor planning en control. Het biedt inzicht in de kwaliteit van bedrijfsvoering, verbetert processen continu en stelt de organisatie in staat tijdig bij te sturen. Vanaf 2024 rapporteren de organisatie elke zes maanden over belangrijke bevindingen en prioriteiten voor efficiënte organisatieverbetering.

Ontwikkelingen in interne controle

Belangrijke ontwikkelingen, zoals decentralisaties, digitalisering, auditverplichtingen, verplichte rechtmatigheidsverantwoording, en aandacht voor automatisering, hebben invloed op onze interne controle. Hogere eisen van de Autoriteit Financiële Markten hebben financiële impact en vereisen aandacht voor interne beheersing.

In de nieuwe organisatie is ervoor gekozen om een (onafhankelijke) concerncontroller te positioneren die verantwoordelijk is voor de Verbijzonderde interne controle (Interne Controle). De concerncontroller rapporteert direct aan de directeur.

De positie van de concerncontroller is in verband met de grote van de organisatie gekoppeld aan het afdelingshoofd Bedrijfsvoering. Om een extra zekerheid in het proces van de interne controle te realiseren is er gekozen voor het aannemen van een medewerker belast met Verbijzonderde interne controle (VIC) (interne controle). Deze medewerker is autonoom verantwoordelijk voor het dossier en bespreekt dit met de concerncontroller. Mocht de medewerker Verbijzonderde Interne Controle van mening verschillen over de inhoud van de rapportage met de concerncontroller is afgesproken dat deze onderdeel zullen worden van dit verslag.

1.1 VERBIJZONDERDE INTERNE CONTROLE

Bij interne controle gaat het over de rechtmatige verantwoording van financiële beheershandelingen. Om de rechtmatigheid van de financiële beheershandelingen vast te kunnen stellen, zijn brondocumenten noodzakelijk waaruit blijkt dat bevoegde personen met inachtneming van de geldende voorschriften hebben gehandeld. De brondocumenten worden bij de dienst in het documentmanagementsysteem van de dienst opgeslagen.

Waarom interne controle?

Interne controle wordt uitgevoerd om te onderzoeken of de financiële transacties bij de dienst rechtmatig tot stand zijn gekomen, hoe de interne beheersing functioneert en waar mogelijkheden voor verbetering zijn. Door de te onderzoeken financiële transacties af te stemmen met de accountant kan tevens een bijdrage geleverd worden aan beperking van de accountantskosten in het kader van de jaarrekeningcontrole. In 2024 zal dit verder worden afgestemd met de externe accountant. Financiële transacties maken altijd onderdeel uit van een specifiek proces. De onderzochte processen zijn:

De (verbijzonderde) interne controle heeft in beginsel plaatsgevonden op de volgende vier criteria:

Controle	Omschrijving
Controle A	Het opvolgen van de wet- en regelgeving, voorschriften, instructies, procedures.
Controle B	Het juist gebruiken van gedelegeerde bevoegdheden
Controle C	Betrouwbaarheid (tijdigheid, juistheid, volledigheid) en rechtmatigheid van de transacties en de daarbij behorende gegevensverwerking
Controle D	Betrouwbaarheid (tijdigheid, juistheid, volledigheid) en rechtmatigheid van de informatievoorziening en verantwoordingsrapportage

Waar nodig is er een criteria bijgevoegd. Deze is dan beschreven zijn en gemotiveerd waarom deze is toegevoegd.

De conclusie wordt weergegeven doormiddel van onderstaande kleuren. In de begeleidende tekst staat meer uitleg over de bevindingen. Er is ervoor gekozen om ook kritisch te kijken naar de stand van zaken naar aanleiding van de reorganisatie en de voortgang van dit proces.

Kleur	Omschrijving
	Niet conform (interne processen)
	Gedeeltelijk conform
	Conform

2 INKOOP EN AANBESTEDEN

2.1 INLEIDING

Voor het inkoop en aanbesteden was 2023 een jaar van verdere doorontwikkeling. Vanuit de controle van eerdere jaarrekeningen en de gewijzigde regelgeving in het kader van de rechtmatigheidscontrole heeft de dienst ingezet op het verbeteren van deze processen.

In 2021 heeft de organisatie een analyse gemaakt van het inkoop- en aanbestedingsbeleid. Dit heeft geleid tot het in dienst nemen van een inkoopadviseur. Deze heeft de volgende bevindingen gedaan:

- Het geldende inkoop- en aanbestedingsbeleid van de dienst is niet conform de geldende regelgeving.
- Het geldende inkoop- en aanbestedingsbeleid van de dienst werd niet in alle gevallen nageleefd.

Hierdoor heeft de dienst wel degelijk risico's gelopen, echter hebben deze niet geresulteerd in problemen. Door het gestarte traject in 2021 kan nu worden gezegd dat het huidige proces voldoet aan de geldende regelgeving.

2.2 CONTROLE

2.2.1 Toegepaste selectiemethodiek

Bij het inkoop en aanbestedingsbeleid is gebruik gemaakt van het spendanalyse. De volgende selectiemethodiek is toegepast:

- Integrale controle op > € 50.000
- Steekproef op restpopulatie. Selectie gemaakt door de externe accountant.

2.2.2 Bevindingen

Controle (zie inleiding)	Bevindingen	Goed/fout?
Controle A <i>Het opvolgen van de wet- en regelgeving, voorschriften, instructies, procedures</i>	Het vastgestelde beleid is conform de thans geldende regelgeving op het gebied van Inkoop- en Aanbestedingsbeleid.	
Controle B <i>Het juist gebruiken van gedelegeerde bevoegdheden</i>	Uit de steekproef is gebleken dat er conform het geldende mandaatbesluit en financiële regeling is gewerkt. Echter in sommige gevallen is afgeweken van geldend beleid inzake inkoop- een aanbestedingsbeleid (zie hieronder).	
Controle C <i>Betrouwbaarheid (tijdig, juistheid, volledigheid) en rechtmatigheid van de transacties en de daarbij behorende gegevensverwerking</i>	Uit de steekproef is gebleken dan de overeenkomsten op een juiste manier zijn verwerk in de financiële administratie. Wel is geconstateerd dat er verbeteringen nodig zijn in de registratie van verplichtingen en daaruit voortvloeiende betalingen.	

Controle D
Betrouwbaarheid (tijdigheid, juistheid, volledigheid) en rechtmatigheid van de informatievoorziening en verantwoordingsrapportage

Uit de steekproef is gebleken dat de informatievoorziening in 2023 op orde was.

Uit de controle kunnen de volgende bevindingen worden gerapporteerd:

Uit de integrale controle op de aanbestedingen zijn twee leveranciers als onrechtmatig aangemerkt, en is één leverancier als onrechtmatig aangemerkt waar dit niet te wijten is aan de dienst.

Voorwaarden criterium	Bedrag
Inkopen ten onrechte niet Europees aanbesteed	€ 69.005
Totaal	€ 69.005

Kenonz Overheid

De overeenkomst is beëindigd, en de trainees zijn in vaste dienst gekomen. Deze beslissing volgde op het feit dat de uitgaven al een afwijking van €63.450 hadden ten opzichte van de Europese aanbestedingsgrens. De beëindiging van de overeenkomst zorgt ervoor dat deze onrechtmatigheid zich niet meer zal voordoen in de toekomst.

Collegamento Advies

De keuze voor deze leverancier was gebaseerd op vertrouwelijkheid, wat bij aanvang van de werkzaamheden behouden moest blijven. Het managementteam (MT) heeft ingestemd met het afwijken van het beleid. Bovendien is het contract opgezegd per 31-12-2023, waardoor er geen nieuwe opdrachten kunnen worden geplaatst. Afwijking Europese aanbestedingsregels € 5.555.

Visma Roxit B.V.

In 2023 zijn er kosten van 47.700 euro gemaakt voor Visma Roxit B.V. Deze uitgave is niet onderworpen aan een aanbestedingsprocedure vanwege het monopolie van deze specifieke dienst, die slechts door één partij wordt aangeboden. Een onderzoek van de overkoepelende dienst van alle omgevingsdiensten (ODNL) heeft aangetoond dat er momenteel geen andere haalbare opties zijn.

De dienst is bezig met het onderzoeken van mogelijke alternatieven door de opdracht op een andere manier in te richten. Tegen het einde van 2024 zal er een marktverkenning worden gestart om eventuele alternatieven te verkennen.

Standpunt en onderbouwing:

De dienst ondersteunt de keuze om geen aanbestedingsprocedure te volgen voor de kosten van Visma Roxit B.V. in 2023, gezien het bestaande monopolie op deze specifieke dienst. Het onderzoek uitgevoerd door ODNL bevestigt dat er momenteel geen andere haalbare opties zijn dan het gebruik van de diensten van Visma Roxit B.V. Dit wordt ondersteund door documentatie en bevindingen van het onderzoek, die zijn opgenomen in het rapport van ODNL.

Weerlegging van tegenargumenten:

Hoewel het ontbreken van een aanbestedingsprocedure mogelijk tot discussie kan leiden, wordt dit gerechtvaardigd door het bestaande monopolie op de dienst. Het onderzoek van ODNL biedt objectief bewijs dat er momenteel geen alternatieven zijn. De dienst blijft zich echter inspannen om mogelijke

alternatieven te onderzoeken en zal tegen het einde van 2024 een marktverkenning starten om de best mogelijke oplossingen te verkennen.

Op basis van de huidige situatie en het onderzoek van ODNL is het standpunt van de dienst om geen aanbestedingsprocedure te volgen voor de kosten van Visma Roxit B.V. gerechtvaardigd en is deze niet aangeduid als onrechtmatig.

Bevindingen:

- Bij 3 dossiers is geconstateerd dat ze in strijd waren met regelgeving. Bij alle onregelmatigheden heeft de dienst een onderbouwing aangegeven en zijn er beheersmaatregelen getroffen

De dienst heeft duidelijke stappen genomen in 2023 om het proces van Inkoop en aanbesteding weer "In Control" te krijgen.

2.3 AANBEVELINGEN

Er is één aanbeveling voor de inkoop en aanbestedingen voor 2024:

Aanbeveling 1:

Beschrijf de processen duidelijk en zorg voor borging van bevoegdheden en interne controle (4 ogen principe). Zorg tevens voor duidelijke rapportages per kwartaal voor het management.

3 SALARISPROCES/PERSONEEL

3.1 INLEIDING

De reorganisatie en de voorbereiding daarvan heeft een behoorlijke last gelegd op het team Human Resources. Ze hadden te maken met het implementeren van de nieuwe organisatie en daarbij behorende organisatiestructuur en de going-concern werkzaamheden.

3.2 CONTROLE

3.2.1 Toegepaste selectiemethodiek

Om inzicht te verkrijgen bij de soorten mutaties die plaatsvinden binnen dit proces is ervoor gekozen om het volledig te bekijken. Het proces wordt primair gecontroleerd op de nauwkeurigheid van de kosten.

3.2.2 Bevindingen

Controle (zie inleiding)	Bevindingen	Goed/fout?
Controle A <i>Het opvolgen van de wet- en regelgeving, voorschriften, instructies, procedures</i>	Besluiten worden conform regelingen en processen uitgevoerd.	Goed
Controle B <i>Het juist gebruiken van gedelegeerde bevoegdheden</i>	Gebleken is dat er conform het geldende mandaatbesluit en financiële regeling is gewerkt	Goed
Controle C <i>Betrouwbaarheid (tijdig, juistheid, volledigheid) en rechtmatigheid van de transacties en de daarbij behorende gegevensverwerking</i>	In de steekproef zijn geen onrechtmatigheden geconstateerd.	Goed
Controle D <i>Betrouwbaarheid (tijdigheid, juistheid, volledigheid) en rechtmatigheid van de informatievoorziening en verantwoordingsrapportage</i>	Uit de steekproef is gebleken dat de informatievoorziening in 2023 divers was en geen eenduidig beeld gaf. Echter na doorvragen en uitzoeken bleek dit niet te leiden tot onregelmatigheden.	Fout

Uit de steekproef is gebleken dat alle besluiten op een juiste manier zijn genomen en verwerkt. Er zijn dus geen onrechtmatigheden geconstateerd.

Er is ook gekeken naar de verwerking van de mutaties in de salarisadministratie en de aansluiting met het grootboek. Deze was conform.

Bevindingen:

- Geen onregelmatigheden geconstateerd, wel werd de controle bemoeilijkt door het niet op een eenduidige manier vastleggen.

3.3 AANBEVELINGEN

Er is één aanbeveling voor salarisproces/personeel voor 2024:

Aanbeveling 1:

Zorg in 2024 voor maandelijks aansluitingen en verklaringen en registreer deze

4 MUTATIES FINANCIËLE ADMINISTRATIE

4.1 INLEIDING

De financiële administratie is mede door het invoeren van inkoopverplichtingen en reserveringen eenduidig en verbeterd. Er is gekeken naar de diversen processen en waar nodig zijn er aanpassingen gedaan om zo het proces te versnellen en verbeteren. Uit de controle is gebleken dat dit echt zijn vruchten afwerpt en dat er gebouwd wordt aan de volgende stap van de doorontwikkeling.

4.2 CONTROLE

4.2.1 Toegepaste controle systematiek

Bij de controle van de financiële mutaties is gebruik gemaakt van een mix van systeem- en gegevensgerichte controle. De volgende selectiemethodiek is toegepast:

- 1e kwartaal bedragen boven de € 10.000 een willekeurige steekproef genomen naar 6 facturen en voor de restpopulatie bedragen onder de € 10.000 een willekeurige steekproef genomen naar 6 facturen.
- Steekproef op de rest van de kwartalen, selectie gemaakt door de externe accountant.

4.2.2 Bevindingen

Controle (zie inleiding)	Bevindingen	Goed/fout?
Controle A <i>Het opvolgen van de wet- en regelgeving, voorschriften, instructies, procedures</i>	Hieraan is voldaan.	Goed
Controle B <i>Het juist gebruiken van gedelegeerde bevoegdheden</i>	Uit de steekproef is gebleken dat er conform het geldende mandaatbesluit en financiële regeling is gewerkt.	Goed
Controle C <i>Betrouwbaarheid (tijdig, juistheid, volledigheid) en rechtmatigheid van de transacties en de daarbij behorende gegevensverwerking</i>	Uit de aangeleverde stukken kan worden geconcludeerd dat dit proces beter kan. Onrechtmatigheden zijn niet geconstateerd, echter kan de verwerking vollediger en adequater. Het proces dient duidelijker geborgen te worden in de vigerende systemen waardoor de toets/controle beter en sneller kan.	Fout
Controle D <i>Betrouwbaarheid (tijdigheid, juistheid, volledigheid) en rechtmatigheid van de informatievoorziening en verantwoordingsrapportage</i>	De dienst heeft hier een behoorlijke stap gezet door de invoer van PowerBI. Hierdoor is de informatievoorziening correct en tijdig.	Goed

Bankbetalingen (uitgevoerd door Baker Tilly)

Na controle van de geselecteerde facturen en betaalvoorstellen, hebben we vastgesteld dat de crediteurennaam, het factuurbedrag en het IBAN-nummer overeenkomen. Ook heeft Bakertilly gecontroleerd of het Sha-getal op de bankafschriften overeenkomt met het Sha-getal op de opdrachtbrieven, en of de batchtotalen kloppen met de bankafschriften. De controle op de controletechnische functiescheiding bij betalingen wijst uit dat er twee bevoegde functionarissen betrokken zijn bij de geselecteerde batches volgens het procuratieschema. Eén functionaris zet de betaling klaar, terwijl de andere de betaling autoriseert.

Over het algemeen hebben we vastgesteld dat de interne beheersingsmaatregelen effectief zijn. Tijdens de Verbijzonderde Interne Controle is echter een onbedoeld probleem geconstateerd in het procuratieschema, waarbij een financieel administratief medewerker meer autorisatierechten had dan voorgeschreven. Dit is direct gecorrigeerd na constatering. De benodigde aanpassingen zijn vervolgens correct doorgevoerd bij de bank, waardoor het procuratieschema nu in lijn is met de geldende voorschriften.

Crediteurenstamgegevens

Geen bijzonderheden geconstateerd. We checken de leveranciersgegevens al via inkoop en doen extra controle elke drie maanden. Dat werkt goed. Vanaf 2024 kunnen we de extra controle stoppen en het als standaardpunt toevoegen bij het selecteren van inkoopfacturen.

Inkoopfacturen

Na controle van de geselecteerde facturen per kwartaal en de bankafschriften, hebben we vastgesteld dat de crediteuren die betaald werden kloppen. Hierbij hebben wij naar de factuurvereisten, verplichtingen, prestatieverklaring en de betalingen gecontroleerd en getoetst of de facturen overeenkomen met de boeking.

Over het algemeen hebben we vastgesteld dat de interne beheersingsmaatregelen effectief zijn. Tijdens de Verbijzonderde Interne Controle zijn kleine problemen geconstateerd dat sommige crediteuren dubbel staan in de boekhouding, dossiers waren niet compleet of er waren verkeerde document toegevoegd aan een dossier. Dit is direct gecorrigeerd na constatering en heeft niet geleid tot onrechtmatigheden

Memorialen (uitgevoerd door Baker Tilly)

Wij hebben voor de controle op de journaalposten diverse dagboeken beoordeeld. Wij hebben hierbij een verwachting voor de boekingsgangen per dagboek opgesteld, waarna wij aan de hand van professional judgement een aantal kenmerken hebben gehanteerd bij het selecteren van te controleren boekingen. Hierbij hebben wij rekening gehouden met onze risicoanalyse. Daarnaast hebben wij besloten om boekingen onder de rapporteringstolerantie niet te controleren. Wij hebben tijdens de controle de volgende werkzaamheden uitgevoerd:

- Wij hebben voor periode 12 alle boekingen boven de rapporteringstolerantie beoordeeld. De meeste boekingen betreffen logische boekingen. Er zijn een dertiental boekingen waarvan wij de onderliggende factuur hebben opgevraagd, gezien deze facturen in het nieuwe jaar zijn geboekt (2024). Het doel van het opvragen van de facturen is de datum op de facturen vaststellen. De facturen worden namelijk nu in de crediteuren geboekt, alleen vragen wij ons af of dit logisch is, gezien je bij facturen die je in het nieuwe jaar binnenkrijgt maar betrekking hebben op 2023, zou verwachten dat deze op staan genomen als 'nog te ontvangen/nog te betalen' facturen op de balans. Vastgesteld dat dit niet is gebeurd. Echter heeft dit geen impact op de jaarrekening en zou de correctie enkel een presentatieboeking zijn van crediteuren naar overige schulden (nog te betalen posten). Om deze reden besloten geen correctievoorstel aan te maken.

- Uit fase 3 kwam naar voren dat er via het verkoopboek geboekt werd op de rekening 1630 - nog te betalen posten. Gezien wij dit niet gangbaar achten, hebben wij nader onderzoek gedaan naar deze boekingen. De boekingen hebben wij gecontroleerd. Hieruit komt naar voren dat het teveel ontvangen gelden van deelnemers betreffen, welke via het verkoopboek in mindering worden gebracht op de ontvangen gelden.
- Wij hebben het memoriaalboek 2023 beoordeeld. Hierbij zijn geen bijzonderheden naar voren gekomen. Het betreffen veelal correctieboekingen, presentatieboekingen, boekingen op tussenrekeningen en transitorische posten.
- Als laatste hebben wij een controle op het dagboek transitorisch uitgevoerd. Deze boekingen betroffen allen op- en afboekingen van transitorische posten. Dit is conform onze verwachting bij een transitorisch dagboek.

Bevindingen:

- Geen onrechtmatigheden geconstateerd

4.3 AANBEVELINGEN

Er zijn twee aanbevelingen voor de mutaties financiële administratie voor 2024:

Aanbeveling 1:

Zorg voor goede dossiervorming en neem dit op in het proces en controle hierop.

Aanbeveling 2:

Herijk het proces Memorialen naar aanleiding van de bovengemelde bevindingen.

5 GEMEENTELIJKE BIJDRAGEN

5.1 INLEIDING

De jaarlijkse gemeentelijke bijdrage is een inkomstenbron voor de dienst. Deze bijdragen worden per kwartaal gefactureerd op basis van de begroting voor het desbetreffend jaar.

5.2 CONTROLE

5.2.1 Toegepaste selectiemethodiek

Er is voor gekozen om alle ontvangen voorschotten volledig te bekijken. De reden hiervoor is om de volledigheid van de opbrengsten te kunnen waarborgen.

5.2.2 Bevindingen

Controle (zie inleiding)	Bevindingen	Goed/fout?
Controle A <i>Het opvolgen van de wet- en regelgeving, voorschriften, instructies, procedures</i>	Conform voorschriften en procedures.	
Controle B <i>Het juist gebruiken van gedelegeerde bevoegdheden</i>	Er is gebleken dat er conform het geldende mandaatbesluit en financiële regeling is gewerkt.	
Controle C <i>Betrouwbaarheid (tijdig, juistheid, volledigheid) en rechtmatigheid van de transacties en de daarbij behorende gegevensverwerking</i>	Er zijn geen onrechtmatigheden geconstateerd.	
Controle D <i>Betrouwbaarheid (tijdigheid, juistheid, volledigheid) en rechtmatigheid van de informatievoorziening en verantwoordingsrapportage</i>	Geen afwijking geconstateerd.	

Uit de controle is geconstateerd dat alle gemeentelijke bijdragen conform de begroting zijn gefactureerd en tevens zijn ontvangen.

Bevindingen:

Geen onrechtmatigheden geconstateerd en de opbrengsten zijn volledig verantwoord over het jaar 2023.

5.3 AANBEVELINGEN

Er is één aanbeveling voor de gemeentelijke bijdragen voor 2024:

Aanbeveling 1:

Controleer regelmatig steekproefsgewijs de werking van het afgesproken proces (1e lijn). Denk hier aan bijvoorbeeld 1x per kwartaal.

6 BEGROTINGS- EN KREDIETWIJZIGINGEN

6.1 INLEIDING

Begrotingsonrechtmatigheden is een onderdeel van de Verbijzonderde Interne Controle. Om te begrijpen wat hier precies mee bedoeld wordt hebben we gekeken naar de omschrijving van deze onrechtmatigheid.

Van begrotingsonrechtmatigheid is sprake als het dagelijks bestuur bij de realisatie van doelen en het realiseren van activiteiten de door het algemeen bestuur vastgestelde budgetten voor wat betreft de lasten of investeringsbudgetten overschrijdt (1), toevoegingen en onttrekkingen aan de reserves die niet door het algemeen bestuur zijn vastgesteld (2) en als bij onderschrijvingen van lasten of investeringsbudgetten en/of lagere of hogere baten dan begroot de begroting niet tijdig met begrotingswijzigingen is aangepast (3).

6.2 CONTROLE

6.2.1 Controle systematiek

Gezien de hoeveelheid wijzigingen (minimaal) is ervoor gekozen om alle wijzigingen te controleren.

6.2.2 Bevindingen

Controle (zie inleiding)	Bevindingen	Goed/fout?
Controle A <i>Het opvolgen van de wet- en regelgeving, voorschriften, instructies, procedures</i>	Geconstateerd is dat er conform de vigerende regelgeving is gewerkt.	
Controle B <i>Het juist gebruiken van gedelegeerde bevoegdheden</i>	Uit de steekproef is gebleken dat er conform het geldende mandaatbesluit en financiële regeling is gewerkt.	
Controle C <i>Betrouwbaarheid (tijdig, juistheid, volledigheid) en rechtmatigheid van de transacties en de daarbij behorende gegevensverwerking</i>	Uit de steekproef is gebleken dat alle wijzigingen conform zijn vastgelegd.	
Controle D <i>Betrouwbaarheid (tijdigheid, juistheid, volledigheid) en rechtmatigheid van de informatievoorziening en verantwoordingsrapportage</i>	Geconstateerd is dat de informatievoorziening adequaat is.	

In het kader van deze controle hebben we een grondige evaluatie uitgevoerd van Begrotings- en kredietwijzigingen. Over het algemeen zijn de procedures adequaat opgevolgd, maar we hebben enkele punten geïdentificeerd voor verbetering (zie aanbevelingen). Deze aanbevelingen zijn bedoeld om de consistente en transparante behandeling van begrotings- en kredietwijzigingen te waarborgen.

Begrotingscriterium	Bedrag
Overschrijding lasten programma's	€ 0
Overschrijding investeringsbudgetten (kredieten)	€ 0
Ongeautoriseerde reservemutaties	€ 0
Overschrijding van baten en/of onderschrijding van lasten en baten niet tijdig tot een begrotingswijziging hebben geleid of laat aan het algemeen bestuur zijn gemeld	€ 0
Totaal begrotingsonrechtmatigheden	€ 0
Totaal van de begrotingsonrechtmatigheden (van onderdeel 1 en 2) dat past binnen het vooraf vastgestelde beleid en daarmee vooraf als acceptabel is aangeduid vermelden en verwijzen naar dit vooraf vastgestelde beleid.	€ 0
Resterend saldo aan begrotingsonrechtmatigheden	€ 0

Bevindingen:

Er zijn geen onrechtmatigheden geconstateerd.

6.3 AANBEVELINGEN

Er is één aanbeveling voor begrotings- en kredietwijzigingen voor 2024:

Aanbeveling 1:

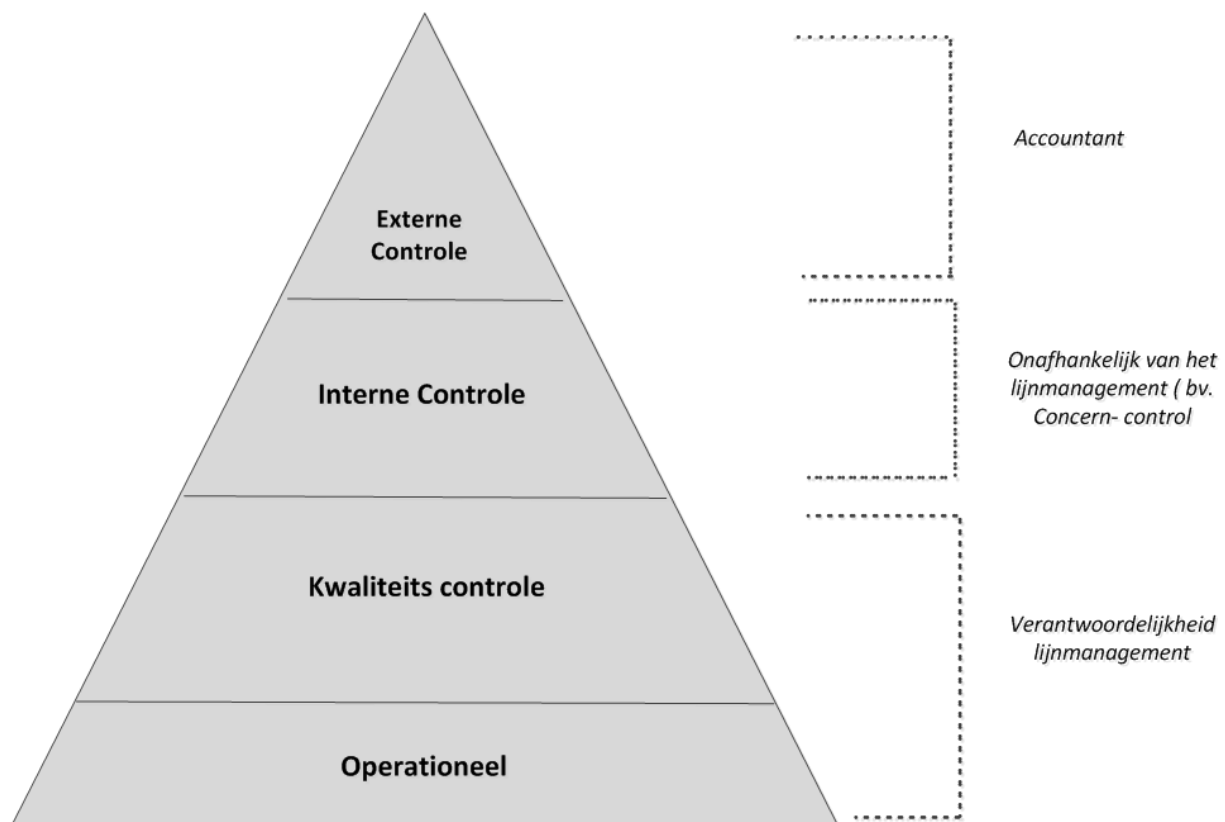
We stellen voor de documentatie en rechtvaardiging van begrotings- en kredietwijzigingen te versterken, met een focus op goede vastlegging in het systeem en zorgvuldig versiebeheer van documenten. Hierdoor kunnen we transparantie vergroten en het interne controleproces versterken.

7 PLANNING EN CONTROL

7.1 “IN CONTROL”

7.1.1 Inleiding

Verder is naar aanleiding van de bevindingen in het financieel taakveld besloten binnen de organisatie gebruik te maken van “The Three Lines of Defense”¹. Als je dit in een controlepiramide zet krijg je het volgende beeld.

7.1.2 Bevindingen

De dienst het jaar met name bezig geweest met het vormen van de teams en de going-concern taken. Het “In Control” zijn vraagt meer dan dat. Binnen de teams wordt er onafhankelijk gekeken naar de processen en daarbij behorende controles. Echter ontbreekt er een duidelijke visie het “In Control” zijn van de dienst, anders dan de wettelijke voorschriften.

De eerste lijn van control te weten het lijnmanagement is vooral bezig met de going -concern taken. Dit leidt niet tot een duidelijke inrichting van processen met de daarbij behorende verantwoordelijkheden en controles. Binnen sommige teams is dit wel een item en daar is duidelijk te zien dat er ontwikkeling is.

Verder zijn er binnen de organisatie verschillende functies die zich richten op control. Financial control, business control, en concern control. Geconstateerd kan worden dat nog niet duidelijk is bepaald wie

¹ Arif, N en A. Molenkamp, De internal auditor aan het woord, Audit Magazine december 2011

welke verantwoordelijkheden heeft. In praktijk betekent dit dat door afstemming dingen worden opgelost, echter is dit niet formeel vastgelegd.

7.1.3 Aanbevelingen

Er zijn drie aanbevelingen voor 2024:

Aanbeveling 1:

Creëer awareness bij de organisatie over het "IN CONTROL" zijn. Dat dit een opdracht is voor de gehele organisatie.

Aanbeveling 2:

Zorg voor borging van de interne controle in de diverse processen, denk hierbij aan overdrachten enz.

Aanbeveling 3:

Werk de verantwoordelijkheden tussen diversen controlefuncties verder uit en leg deze vast.

7.2 VERBIJZONDERDE INTERNE CONTROLE

7.2.1 Inleiding

De concern controller is verantwoordelijk voor de verbijzonderde interne controle. Deze controle heeft de voorgaande jaren geen duidelijk positie gehad binnen de dienst. Door de reorganisatie is dit op een plek gepositioneerd waar het een effectief middel kan zijn om onafhankelijk naar je eigen organisatie te kijken.

7.2.2 Bevindingen

Het controleplan is de basis voor de interne controle. Gebleken is dat door omstandigheden het controleplan voor 2023 pas in de 2^e helft van 2023 is vastgesteld met een daarbij behorende planning. Dit heeft geleid tot een korte periode van de controle, die gelijk liep met de jaarrekening 2023 en kadernota 2025. De planning was ambitieus en heeft uiteindelijk geleid tot behoorlijke druk op de organisatie. Dit had mede te maken met de samenloop van de start van het traject voor de jaarrekening.

Ook is gebleken dat de proceseigenaren zich niet compleet bewust waren van hun verantwoordelijkheden en de daarbij behorende werkzaamheden.

7.2.3 Aanbevelingen

Er zijn drie aanbevelingen voor 2024:

Aanbeveling 1:

Stel het interne controleplan 2024 uiterlijk april 2024 vast met een daarbij behorende planning.

Aanbeveling 2:

Breidt de Verbijzonderde interne controle uit met een halfjaarlijks tussentijdse controle, welke dient plaats te vinden in de periode juni/juli. Stem deze duidelijk af met de planning van de P&C-producten. Dit is opgenomen in het controleplan van de dienst.

Aanbeveling 3:

Neem de procesverantwoordelijke mee in het controle plan en wat er van hen verwacht wordt en wanneer.

8 OPVOLGING MANAGEMENTLETTER EN ACCOUNTANT

Proces en bevinding	Actie of adviespunt	Opvolging/ actieplan
<p>Verlofsparen: De verplichting die volgt vanuit de nieuwe regeling omtrent verlofsparen is evenwichtig ingeschat, waarbij rekening is gehouden met het aantal medewerkers dat heeft aangegeven gebruik te maken van deze regeling.</p>	<p>Adviespunt: Voor het opstellen van een nauwkeurige inschatting hebben wij de volgende adviespunten voor de voorziening verlofsparen: het registreren van het verlofsparen in de salarisadministratie; een eigen inschatting maken van het stuwmeer aan bovenwettelijk verlof; en jaarlijks een analyse opstellen van de mutaties in het bovenwettelijk verlof ten opzichte van het voorgaande boekjaar.</p>	<p>Meerdere keren via Westweb regeling verlofsparen onder de aandacht gebracht. Medewerkers zijn ook persoonlijk, via de mail, benaderd over deze regeling. In december 2023 met HR kijken wie meedoet voor hoeveel uur.</p>
<p>Verordeningen: Zorg dat dat alle interne verordeningen up-to-date zijn. In de voorgaande jaren heeft de accountant gevraagd om een analyse uit te voeren op het normenkader en toetsingskader.</p>	<p>Adviespunt: Een analyse uit te voeren op het normenkader en toetsingskader. Op basis van deze analyse adviseren wij om vast te stellen welke (interne) beleidsdocumenten, waaronder de financiële beheersverordening en de controleverordening, aangepast moeten worden. Dit is ook van belang in relatie tot de rechtmatigheidsmededeling die vanaf 2023 afgegeven moet worden door het dagelijks bestuur.</p>	<p>De analyse heeft plaats gevonden die heeft geleid tot het aanpassen van de controleverordening, controleprotocol en het opstellen van een nieuw controleplan. Voor 2024 staat op de rol het actualiseren van de financiële verordening en aanverwante documenten.</p>
<p>Inkoop: Europese aanbestedingsregels worden niet gevolgd bij inkopen waardoor het risico bestaat dat inkopen onrechtmatig plaatsvinden. Op basis van onze werkzaamheden is voor een bedrag aan € 47.988 aan onrechtmatige bestedingen geconstateerd. Het betreft hier bestedingen op een (bestaand) inkoopcontract dat in het</p>	<p>Adviespunt: Wij adviseren het bestuur om de interne beheersing op de aanbestedingen aan te scherpen. De afgelopen jaren heeft dit proces nadrukkelijk de aandacht gehad van uw organisatie. Dit heeft echter nog niet voorkomen dat alle lopende contracten opnieuw zijn aanbesteed, waardoor de last op een doorlopend contract als onrechtmatig aan te merken is.</p>	<p>Vanaf komend boekjaar is op basis van art. 3.6 van de intern inkoop- en Aanbestedingsbeleid (2024-2028) goedkeuring van de directie ODWH verplicht gesteld voor afwijkingen van dit beleid.</p>

verleden ook als onrechtmatig is aangemerkt		
Uren Verkoop: Bij het autoriseren van de wekelijkse uren valt in AFAS niet te herleiden wie de uren heeft goedgekeurd.	Adviespunt: Zorg voor een zichtbare herleiding van wie welke uren heeft goedgekeurd.	Door het maken van de aansluiting tussen de maandelijkse rapportage (marap) en de geautoriseerde urenstaten per kwartaal (welke wel herleidbaar zijn naar de persoon wie het heeft geautoriseerd) vastgesteld dat de uren juist worden geaccordeerd. Het autoriseren van de urenstaten per kwartaal is opgezet om zo het missen van een herleidbare autorisatie van de wekelijkse urenstaten te ondervangen.
IT-beleidsplan: Binnen de ODWH is geen (zichtbaar) uitgewerkt IT-beleidsplan aanwezig, waarin de uitgangspunten voor IT-beheer en ontwikkelingen zijn beschreven. Hierdoor bestaat het risico dat het beleid niet volledig in de IT-omgeving is ingericht.	Adviespunt: Om in de toekomst monitoring van de IT-omgeving mogelijk te maken adviseren wij om een beleidsplan uit te werken zodat een complete Plan-Do-Check-Act – cyclus kan worden ingericht.	De ODWH heeft de laatste jaren geïnvesteerd in het oplossen van de problematiek op dit dossier. Het programma “IM in control” heeft als doel onze ICT/Data omgeving naar een hoger plan te brengen.
IT Rechten: Op verschillende vlakken worden (nog) geen toetsbare beheersingsmaatregelen uitgevoerd binnen uw organisatie. Denk aan: - Procedure rondom uitgifte en controle op unieke en individuele gebruikersnamen - Periodieke controle op actieve gebruikers - Periodieke controle op inrichting van wachtwoordbeleid - Procedure voor het gestructureerd toekennen, wijzigen en ontnemen van rechten - Periodieke controle op inrichting van rechten in het systeem conform beleid - Bevoegdheden in AFAS	Adviespunt: Wij adviseren om, vanuit een IT-risico analyse te bepalen welke (aanvullende) IT-Beheersingsmaatregelen ingericht moeten worden.	In de uitvoeringsprogramma 2023 IM zijn Risico's en risicobeperkende maatregelen. Voor alle risico's zijn tegenmaatregelen gedefinieerd. Doel is om eind 2024 volledig in control te zijn.

<p>Rechtmatigheidsverantwoording: De huidige interne controle wordt voor een belangrijk deel ingezet als aanvullende interne beheersingsmaatregel, waarbij deze control als 2e lijn fungeert. Hiermee is nog niet voor alle onderdelen sprake van een onafhankelijke beoordeling van het inkoop- en betalingsproces. De 3e lijn is daardoor nog niet compleet ingericht.</p>	<p>Adviespunt: Het zichtbaar maken (in opzet en bestaan) van de controles in de 2e lijn en daarnaast het invoeren van een VIC-controle ter verificatie van de aanwezige interne controles. Voor volgende processen: Inkoop en aanbestedingen, Personeel, Gemeentelijke bijdragen, Financieel beheer en Begrotings- en kredietwijzigingen</p>	<p>We zijn gestart met de rechtmatigheidsverantwoording en hebben de intentie om ons ambitieniveau jaarlijks te verhogen. Dit is een continu proces waar we aan blijven werken.</p>
---	---	---